

# با استفاده از فناوری‌های جدید

## دانش‌آموزان را

## به درس جغرافیا علاقه‌مند سازیم

یداله رحمانی / دبیر منطقه ۱۸ تهران

### اشاره:

استفاده از فناوری‌های جدید و ابتکارات معلمان و دبیران کمک مؤثری به آموزش جغرافیا می‌کند. در این مقاله برخی فناوری‌هایی که از طریق رایانه و شبکه جهانی قابل استفاده در آموزش جغرافیا هستند، معرفی می‌شوند.

**کلید واژه‌ها:** آموزش جغرافیا، فناوری‌های جدید، رایانه در آموزش جغرافیا، وسایل آموزشی جغرافیا.

« نقش معلمان از تبدیل خاک به طلا با ارزش‌تر است. »

### مقام معظم رهبری

معلم و روزبده، معلمی است که بتواند خود را مدیریت کند و با استفاده از برنامه‌ریزی، به دانسته‌های خود عمل کند. آن‌گاه، نشاط و انرژی سرشاری را به فراگیرندگان دانش، انتقال می‌دهد که این خود بسیار لذت‌بخش است. [پهلوانیان، بی‌تا]

نیازهای روزافزون دانش‌آموزان به یادگیری، کمبود زمان تدریس [قطعنامه‌های نهایی همایش راهبردی درس جغرافیا در اصفهان آبان ماه ۱۳۸۷: ۵۲]، آموزشگران مجرب و هزینه‌های زیادی که صرف آموزش می‌شود، مرا بر آن داشت تا با کمک فناوری‌های اطلاعات، روش‌های جدیدی به منظور جذاب کردن درس جغرافی در نظر بگیرم که برای ارتقای علمی و آموزشی همکاران این رشته و تدریس دانش‌آموزان به کار گرفته شود تا بلکه به تقویت و جبهه‌ی این علم بین دانش‌آموزان کمک کند. در کشور ما که با تقلیل ساعات درسی، مشکلات مالی و... امکان مشاهده‌ی مستقیم در امر تدریس جغرافیا وجود ندارد یا بسیار محدود است، استفاده از فناوری‌های جدید (مانند فیلم‌های مستند، نقشه‌های رایانه‌ای، ورد، دست‌سازها و پاورپوینت) می‌تواند بسیار مؤثر باشد و تاحدوی این نقیصه را مرتفع کند. معلم که محرک اصلی هرگونه فعالیت آموزشی است، می‌تواند در نیل به هدف‌های آموزشی، از روش‌های مناسب و مطمئنی بهره بگیرد.

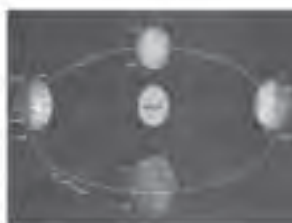
نخستین کوشش‌هایم برای آن که به کمک فناوری‌های جدید دانش‌آموزان را به درس جغرافی علاقه‌مند کنم، جمع‌آوری تصاویری با موضوعات متفاوت از روزنامه‌ها، مجلات و کتب گوناگون بود. به دنبال آن نیز فیلم‌های ویدئویی و درسی جغرافیا به وسیله‌ی واحد تکنولوژی آموزش سازمان آموزش و پرورش تولید شدند که آن‌ها را در تدریس به کار گرفتیم و در جذابیت و ایجاد علاقه برای یادگیران مؤثر بود.

اکنون یک سالی است که به کمک ابزارهای جدید، مانند لپ‌تاپ، پرژکتور، پرده‌ی نمایش، اسکنر، فیلم‌های مربوط به موضوعات درسی، پاورپوینت، ورد، گوگل ارث و دست‌سازها توانسته‌ام درصد قابل توجهی یادگیری و علاقه‌ی دانش‌آموزان را به درس جغرافیا افزایش دهم. یکی از ابزارهایی که می‌توان از آن برای اجرای برنامه بهره گرفت، «اسکنر» است. به کمک آن می‌توان تصاویر یا متن‌های مکتوب را اسکن و ذخیره کرد. از فواید مهم تصاویر اسکنر نسبت به تصاویر دیگر، حتی تصاویر اینترنتی، قدرت بزرگ‌نمایی بالای آن است؛ بدون این که تصویر متن به هم بخورد.

پاورپوینت نیز یکی از ابزارهای «آفیس» است که از آن برای متحرک‌سازی، اسلایدسازی و... استفاده می‌شود. نمونه‌ی تصاویر اسکن شده و پاورپوینت در زیر آمده است.

برنامه‌ی گوگل ارث، از برنامه‌های رایانه‌ای مربوط به شرکت گوگل است که به کمک آن می‌توان، شب و روز و حرکت زمین، قاره‌ها، اقیانوس‌ها و بسیاری از مطالب و موضوعات جغرافیایی را نشان داد. از ابزارهای دیگری که می‌توان در اجرای برنامه از آن‌ها استفاده کرد، می‌توان به لپ‌تاپ، پرده‌ی نمایش، آمپلی‌فایر و پرژکتور اشاره کرد که برای اجرا یا نمایش به کار می‌روند. «اگر آوازت زیبا و دل‌نشین باشد، حتی اگر وسط بیابان باشی، کسی را خواهی یافت که به آوازت گوش فرا دهد.»

### جبران خلیل جبران



چگونگی پیدایش شب و روز و فصل‌ها



مختصات جغرافیای مدار یک منطقه



نمونه‌ی نقشه با قدرت بزرگ‌نمایی بالا



نمونه‌ی پاورپوینت تولیدشده

نمونه کارهای انجام گرفته در جهت یادگیری بیش تر درس جغرافیا



شهر شناور از تغییرات انسانی



نمایی از فیلم «جزرومد» و ماه



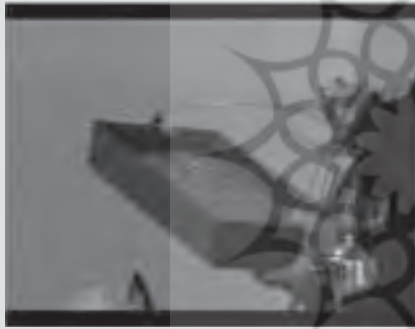
استفاده از ساعت در جهت یابی



مدل میز شن



نقش ماه در جزر و مد سطح زمین



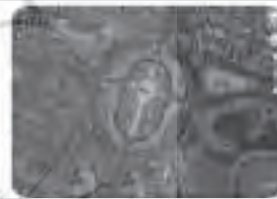
مدل میز شن



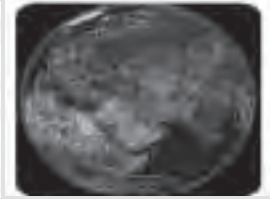
برده نمایش دیواری



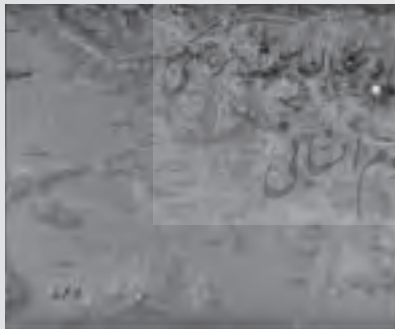
پرزکتور



نمونه برنامه گوگل ارث



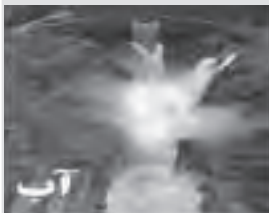
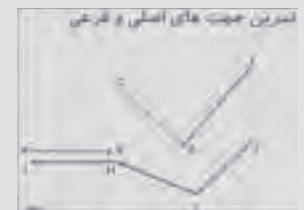
نمونه تصویر ماهواره‌ای



نقشه‌ی برجسته استان تهران



نمونه کار جهت یابی دست‌سازه شناخت عرض جغرافیایی و طول جغرافیایی



سد و نقش آن در آبیاری



نقشه زیست‌بوم‌ها

منابع

۱. پهلوانیان، احمد. من باید موفق شوم. مدیریت زمان. [بی‌تا]
۲. قطعاتنامه‌ی نهایی همایش راهبردی درس جغرافیا در اصفهان آبان ماه ۸۷ دبیر همایش محسن ربیعی مجله رشد جغرافیا شماره ۴ تابستان ۸۷ دوره ۱ ص ۲۳-۵۲
۳. سهامی، سیروس. جغرافیا چیست؟ انتشارات محقق. ۱۳۷۷
۴. نقیه، مجید. ظرافت‌های معلمی. انتشارات کاج. صفحه‌ی مقدمه ناشر ۱۳۸۵